

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

532. Quid possit circa commendationem beneficiorum & constitutionem
Administratoris & œconomi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

2. Verum hæc de jurisdictione illa habendi concursus existente habitualiter penes Capitulum sede vacante: num autem & exercitium hujus jurisdictionis, sive ipse concursus, cæteraque à Tridentino præscripta actualiter celebrari per ipsum Capitulum immediatè possint; an verò non nisi per deputatum ab illo Vicarium, merito dubitatur. In quo dubio contra Capitulum pro ejus Vicario decidit Cardinalis de Luca *loc. cit. à num. 4.* his ferè verbis: planum acreceptum dixi, quòd concursus fieri debeat coram Vicario ad præscriptum Concilii Tridentini deputato ad exercitium universæ jurisdictionis Episcopalis in diocesi; non autem eorum Capitulo juxta declarationem S. Congregationis in *dicta Tolerana* registrata apud Garciam. Idque summà ratione, quoniam Concilium loquitur de Episcopo, vel Vicario, & sic de unico officiali: unde sub nomine Vicarii contenti in decreto conciliari veniat deputatus à Capitulo. Ac etiam, quia prorsus incommodum videtur, hujusmodi actum explicari in pleno Capitulo, ubi ob ingeniorum & affectionum nimiam discrepantiam scissuræ, ac pleraque inconvenientiæ resultare possent circa præelectionem plurium approbarorum, ac etiam ob magnam publicitatem, cujus ratione restricta videretur Examinatorum libertas in proferendo suo voto cum similibus inconvenientiis, &c. Sic quoque expressè ait idem Cardinalis de Luca in *annot. ad Trid. d. 23. num. 30.* ubi Ordinarium sedes vacat, seu alias impedita est, adeò ut in universa jurisdictione episcopali subintret Capitulum, tunc ad illud quoque id (intellige habere concursus) pertinet, modò tamen id agat per Vicarium ab eo deputatum, ad præscriptum Concilii Tridentini, idèque non potest id sibi reservare, ac per se ipsum capitulariter, seu per aliquos Canonicos ad id deputatos hujusmodi actum explicare juxta memoratam S. Congregationis declarationem. Idem adhuc expressè tradit Fagn. in *c. illa. ne sede vac. n. 17. in fine. & num. 25.* verbis ipsiusmet S. Congregationis Concilii: Capitulum, aut Decanus Cathedralis nullum sibi jus vendicat proponendi edictum, aut deputandi, seu eligendi, vel convocandi coram se Examinatores, nec jubendi, aut curandi, ut coram se aut Examinatoribus deputatis, ab eo examen fiat; minus eligendi magis idoneum, aut literas testimoniales de eo scribendi: sed hæc omnia exequatur partim synodus diocesana, partim Vicarius sede vacante constituendus, quem Capitulum omnino constituere debet: qui, ut præmittit Fagnan. *nu. 24.* (ex eodem S. Congregationis præscripto) Vicarius ipse solus absque Examinatoribus scribet literas ad Sanctissimum D. N. ad quem collatio Parochialis spectabit, quibus præcipuè testabitur, propositum fuisse edictum, & examen per concursum factum, totque examinatos fuisse, & ex examinatis tot idoneos à tribus saltem Examinatoribus judicatos; se verò ex illis idoneis talem cæteris magis idoneum judicasse elegisseque.

Quæstio 331. Quid possit Capitulum sede vacante quoad deputationem Examinatorum Synodaliū?

R Esp. Si Capitulum sede vacante celebrare possit Synodum, nil vetat in ea deputari Examinatores Synodales: quin et si in illud non transeat

E. Leuvenii Tract. III. De Capite. sed. vac.

potestas celebrandi Synodum extra casum specialis necessitatis occurrentis, cui aliter providi nequeat. Talem casum specialem necessitatis celebrandi Synodum esse tradit Lotter. *lib. 2. quæst. 31. num. 84.* dem sede Episcopali vacante vacaret ecclesia Parochialis, & ex deputatis in ultima Synodo Examinatoribus non superessent tot, qui possent in præfinito numero examini interesse. Hoc enim casu imputandum Capitulo, si non illico convocarit Synodum ex hac præcisè causa deputandi novos Examinatores. Si verò superessent Examinatores saltem tres, cum, iis poterit fieri examen absque eo, quòd plures à Capitulo deputentur. Lotterius *loc. cit.* explicatius id ipsum verbis iterum ipsiusmet sacre Congregationis Concilii proponit *loc. cit. nu. 20.* ubi: Curabit idem Vicarius (intellige Capitularis, seu sede vacante à Capitulo constitutus) ut singulis annis à diocesana Synodo probentur Examinatores saltem sex, ex quibus tres ipse eliger, eosque congregabit, qui secum examen perficiant ad singulas Parochias vacantes. Et si ex dictis Examinatoribus sex aliqui intra annum suæ electionis mortui sint, tota facultas examinandi ad superstites, etiamsi unus tantum superesset, eo anno durante spectabit. Si contingat sequentibus annis nullos alios Examinatores eligi in Synodo diocesana, illi sex, qui semel præcedente anno electi fuerint, pro legitimis habeantur, etiam post lapsum annum suæ electionis, & sic in officio suo perseverare possunt, donec alii servatà formà Concilii electi fuerint. Et si ex dictis sex Examinatoribus aliqui mortui fuerint, curabit Vicarius, ut lapsò anno alii in locum defunctorum sufficiantur, seu eligantur in Synodo diocesana, aliqui, qui supererunt, pro legitimis non habeantur. Vide dicta à me in *Foro benef. part. 1.* ubi de hac materia concursus, & constituendorum Examinatorum fuit. De cetero videtur idem posse vel non posse Capitulum extra deputationem Examinatorum extra Synodum, quod circa illam extra Synodum potest, vel non potest Episcopus.

Quæstio 332. Quid possit, vel non possit Capitulum sede vacante circa commendationem beneficiorum tam Parochialium, quam aliorum; item circa constitutionem administratoris, & economi?

1. **R** Esp. primò in genere, posse Capitulum sede vacante vacantia beneficia, etiam quæ conferre attinebat ad Episcopum, commendare ad tempus, providendo de idoneo Vicario & economo, qui illa administret, dato ei congruo stipendio, donec beneficia ab eo conferantur, cui competit eorum collatio. Id enim ad rectam diocesis administrationem spectat. In hisce terminis generalibus loquuntur Barbosa *jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 94.* citans Rebuff. in *pr. tit. de devolut. nu. 77. & 80.* Molin. de *inst. tr. 5. d. 11. nu. 11.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 38. q. 2.* (cujus tamen doctrinam intelligendam esse de beneficiis simplicibus, & non de curatis, ait Diana *p. 8. tr. 4. resolut. 32.*) Castrop. *cit. p. 29. n. 21.* & fusè Fermolin. *tr. de capite. sede vac. q. 25. à n. 12.* ego *Foro benef. p. 2. q. 711. n. 2.*

2. Notandum tamen, aliud esse commendare ecclesiam seu beneficium, aliud dare illi admini-

S

stræ;

stratorem, custodem ac oconomum. Quamvis enim is, cui ecclesia ad tempus commendata est, titulum beneficii non habeat, plus tamen juris obtinet, quam merus administrator aut custos, quippe cum spectatâ saltem consuetudine, permittatur commendatario (intellige etiam temporali) ut fructus beneficii interim percipiat, & annexis beneficio iuribus utatur, cum & labores sustineat. Laym. ad c. nemo. de elect. citans Jo. Monach. in idem cap. nu. 3.

3. De cetero responsum limitat Lotter. l. 2. q. 2. n. 25, ut procedat, modò urgeat necessitas, quia nimirum beneficium habet annexum onus, & patitur defectum ministrorum.

4. Limitat secundò loc. cit. num. 40. nempe ut procedat cessantibus reservationibus apostolicis, dum enim hodie omnia beneficia spectantia ad collationem Episcopi vacante sede Episcopali vacante reservantur Papæ, censet non posse Capitulum in parochialibus, aliisque beneficiis apponere oconomum, aut temporaliter commendare; eò quòd ex eo, quòd Papa habeat providere, & collatio non pertineat ad successorem in Episcopatu, soli Papæ seu ministris eius competit illud jus custodiæ, aut deputatio oconomi, aut temporaria commenda. Lotter. num. 36. citans Abb. in c. bone memoria. nu. 12. & 13. de appellat. & in c. nobis. nu. 6. de elect. & Rotam in una Abulens. paroch. 1. Febr. 1593.

5. Limitatur quoque ab aliis quoad tempus, ita ut licè loquantur in terminis generalibus non distinguendo beneficia parochialia à simplicibus, dicant nihilominus Capitulum ea commendare, vel etiam in iis statuere posse oconomum ad sex menses, ut Laym. in c. cum vos. de off. jud. ordinar. m. 3. & loquantur hac in parte de Capitulo sicut de ipso Episcopo.

6. Resp. secundò in specie, posse quoque Capitulum sede vacante ecclesias Parochiales commendare, constituerèque Vicarium, qui ecclesiæ deserviat, & Sacramenta administret etiam ultra sex menses, donec fuerit de pastore provisum. Barbot. loc. cit. nu. 110 in fine ex Azebedo conf. 9. à nu. 15. Fermos. qu. 25. nu. 10. citans Rebuff. Abb. Innoc. & plures alios, ac dicens esse praxin communem omnium Episcopatum, & multò magis id procedere in beneficiis curatis, quam simplicibus. Idem tradit Azor loc. cit. ubi: quid si intra sex menses rector ecclesiæ datus non fuerit, poteritne ultra id tempus commendare? poterit. imò illud (intellige tempus) protrahere interim, dum fuerit de idoneo rectore ecclesiæ vacanti prospectum. Nec quicquam Episcopo futuro detrahitur, quia is poterit conferre illud beneficium etiam invito eo, aut non vocato, cui commendatum est. Item Layman. in cit. c. nemo. num. 3. ubi quòd Capitulum possit commendam prorogare, si accidat Episcopatum vacare ultra sex menses, & interea idoneus rector haberi nequit, aut alia necessitas prorogationem expostulet. Atque ita quoque quoad hanc prorogationem temporis in commenda Parochialium loquendum de Capitulo, sicut de Episcopo, si is viveret.

7. Resp. tertio: Non potest tamen Capitulum, ejusve Vicarius Parochialem ecclesiam dare in commendam temporalem ei, qui in concursu magis idoneus iudicatus, aut is constitui in administratorem ejusdem. Eguanus in cap. illa ne sede vac. à nu. 26. ubi ipsiusmet S. Congregat. Conci-

lii verbis sic ait: meritò magis idem Capitulum (intellige Cathedrali sede vacante) abstineat à conferendo Parochialem vacantem in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus (intellige in concursu) maximè etiam caveat, ne concedat omnes fructus ipsius Parochialis eidem, dictâ commendâ durante. Quoniam Concilium hæc omnia prohibuit, dum statuit Episcopum debere statim habitâ noticiâ vacationis Parochialis idoneum in ea Vicarium cum congrua fructuum portione constituere. Quod munus obibit Vicarius præcisè sede vacante deputatus. Cavebitque & ipse à dictâ commenda, & à concessione omnium fructuum, & illud quoque sibi interdixit scier, ne eum, quem magis idoneum ipse iudicaverit, constituat Vicarium in Parochiali, aut ei quoquo modo præficiat, donec collatio fiat, sed debet omnino à principio vacationis, & antequam ullum examen fiat, constituere in ea alium Vicarium, qui curam animarum interea gerat, donec Parochialis fuerit à sede Apostolica magis idoneo collata.

8. Resp. quartò: Capitulum nequit commendare beneficium regulare Clerico seculari, & è contra. Azor loc. cit. ex Rebuff. in pr. benef. cit. de devolut. num. 83. contra Præpos. in cap. Presbyteri, & Petrum Perusini. in cap. si constituerit. de accusat. Nam nec ipse Episcopus id posset, argumento clem. de suppl. neglig. prælator. in 6. Solius enim Papæ est regularia beneficia Clericis secularibus, & secularia regularibus committere. c. cum singula. de præb. in 6. nisi fortè, ut addit Azor, dicat, iura solum prohibere, ut conferantur; & verbum committere, accipere prout est idem quod commendare.

9. Resp. quintò, de cetero, si sermo est de commendatione propriè tali, etiam seclusà reservatione nequaquam Capitulum commendare potest beneficia, quia commendatio propriè talis, seu perpetua, æquivaleret collationi, quæ Capitulo est interdicta. quin & omnis commendatio (intellige propriè talis seu perpetua) (Parochialium) à Tridentino sess. 24. c. 18. interdicta est Episcopis. Castropalao loc. cit. nu. 21.

Quæstio 533. Quid possit Capitulum sede vacante quoad recipiendas resignationes beneficiorum, & resignatorum collationes.

1. Resp. primò, Capitulum sede vacante, & ejusque Vicarius beneficiorum non solum spectantium ad collationem simultaneam Episcopi & Capituli; verum etiam spectantium ad collationem solius Episcopi simpliciter factas recipere potest. Barbot. jur. eccles. lib. 1. cap. 32. num. 96. citans Zerol. in pr. Episc. part. 2. v. Capit. § 7. Riccium in pr. aurea, resol. 243. Sbroz. de off. Vic. part. 2. quæst. 71. num. 12. Patif. de resign. lib. 7. quæst. 23. num. 20. Pavin. de potest. Capit. sede vac. part. 2. quæst. 2. num. 11. & seq. Azor part. 2. lib. 3. cap. 38. quæst. 3. Dian. part. 8. tract. 4. resol. 28. citans plures alios, & studiosè remittens ad Bannium tom. 2. tract. 11. quæst. 23. per tot. Ventrigl. tom. 2. annotat. 15. §. 1. num. 51. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 29. num. 15. Garcias part. 11. cap. 3. numer. 256. contra Rebuffum in pr. tit. de devolut. numer. 94. & seq. Prosper. de August. in addit. ad summ. Bullar. Quarantam. v. Capit. num. 1. apud Dianam loc. cit. item contra Laym. in c. cum olim,